

TÓTH ESZTER ZSÓFIA: MIÉRT FONTOSAK A CSALÁDTÖRTÉNETI KUTATÁSOK?

Az összetartozás érzését kisgyermekkorunkban, a családukban tapasztaljuk meg legelőször. Összeköt bennünket a vasárnapi ebéd az asztalon, a gőzölgő húsleves illata és mindaz a szokásrendszer, amely a családi életünk mögött meghúzódik. A vérségi kötelék erőssége, a rokoni kapcsolatok hálója átszövi mindennapjainkat. Az erős családi hálózatok alapozzák meg a nemzet erejét. Magyarok vagyunk – ez azt is jelenti, hogy édesanyánk, édesapánk magyarul szólt hozzánk. Az estimese népi elbeszéléseinket, történelmi mondáinkat jelentette, akár csak a dal is, amelyre édesanyánk fakadt a teendői elvégzése közben. Édesapánk baráti körben vagy ünnepekkor hangoztatott kedvenc nótája szintén belénk ivódott. Családi ünnepeink magyarságtudatunk megéléséhez is jó alkalmakat teremthetnek.

Szüleinktől, nagyszüleinktől örököljük kinézetünket: szemünk, hajunk színét, testi adottságainkat, képességeinket. Eleink elbeszélései arról, hogyan élték túl a 20. század diktatúráit, megerősítik hitünket a legkilátástalanabb, legnehezebb élethelyzetekben is a mentségünkre szolgáló kapaszkodók létezésében. A nemzedékeken átörökített történeteik, s a hitük ereje segíthetnek bennünket mindennapi küzdelmeink megvívásában. Családtörténeteink erősítik összetartozás-érzésünket a Kárpát-medencében. Ahhoz, hogy erősek, magabiztosak legyünk elengedhetetlenül szükségünk van felmenőink személyes történeteinek ismeretére. Legyünk tisztában az ő sikereikkel, kudarcaikkal, pályafutásukkal, értékvilágukkal, mert mindez iránytűként szolgálhat számunkra a jelenben és a jövőben. Őseink életútja megmutathatja, milyen a sikeres stratégia és mely lépéseket érdemes elkerülnünk. Családi történeteink felkutatásából megismerhetünk olyan rendkívüli helyzeteket, háborús körülményeket, amelyek egyébként csak száraz történelmi tankönyvszövegnek tűnének a személyes tapasztalatok nélkül.

A személyes kötődéseink is erősebbé válhatnak rokonságunk történetének kutatása során: mélyebben megismerhetjük hozzátartozóinkat, hallhatunk tőlük előttünk eddig ismeretlen történeteket és olyan elbeszéléseket, amelyek életvezetőként szolgálhatnak számunkra. Családtörténeti ismereteink pozitívan befolyásolhatják testi–lelki jóllétünket is: ismerve felmenőink egészségügyi megrázkódtatásait, tudatosan vigyázhatunk épségünkre, odafigyelhetünk étkezési szokásainkra és életvitelünkre. Továbbá, a biztató múltbeli történetek magabiztossá tehetnek bennünket a jelenben.

Végezetül engedjék meg egy személyes történet. Miközben e sorokat írom az otthonomban, egy Felvidékről származó szarvasagancs néz le rám a falról. Mikor családukat a második

világháború után kitelepítették, csupán egy 50 kilogramm súlyú csomagot hozhattak magukkal. Dédnagyapám az indulás előtti utolsó pillanatban tuszkolta be pakkjába ezt az agancsot, amely a következő évtizedekben mindannak a szépnek és jónak az emléke volt, ami számára már helyrehozhatatlanul elveszett. A relikvia erőt adott a családom tagjainak a diktatúra évtizedeiben. Az egykor élt vadállat fejdíszére pillantva arra gondoltak, hogy lesz még olyan időszak, amikor ismét a nemzeti, polgári értékek mentén lehet élni az életet. Dédnagyapa 92 évet élt, 1982-ben hunyt el. Az ő felmenőinek történetét sikerült visszavezetnem a 17. század végéig abban a kis alföldi faluban, ahol a kitelepítés után új életet kezdhettek. Igaza lett dédnagyapámnak, aki gyakran mondogatta, hogy nem fog a vörös veszedelem örökké tartani. Hét évvel a halála után a rendszerváltoztatás kataklizmája meghozta az áhított szabadságot.

**A történész további publikációi az alábbi linkre kattintva tekinthetők meg:*

<https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10040803>